

سرليکنه

دی، اساسي لامل يې د صنعت پرمختگ دی. د صنعت پرمختگ لپاره بيا تر ټولو مهم فکتور برېښنا ده. د اسلامي امارت هڅه داده چې د برېښنا د توليد د کورنيو سرچينو څخه د گټې پورته کولو ترڅنگ له ځينو هېوادونو څخه د خپلې اړتيا وړ برېښنا ورده کړي. د وارداتي برېښنا د واردولو يو لامل دا دی چې په کور د ننه د برېښنا توليد وخت ته اړتيا لري، نو اړينه ده تر هغې چې په کور دننه د برېښنا د توليد پروژې گټې اخيستنې ته سپارل کيږي، ښه داده چې برېښنا ورده شي. په همدې موخه اسلامي امارت غواړي چې هم په کور دننه د برېښنا د توليد پروژې عملي کړي او هم له بهر څخه برېښنا ورده او پر مټ يې د هېواد صنعت ته وده ورکړي.

که مور او تاسو هغو هېوادونو ته وگورو چې نن سبا په نړۍ کې پرمختگ ته رسيدلي دي، دوی ټولو دغه پرمختگ د صنعت پر مټ ترلاسه کړی دی. نو مور هم که غواړو چې خپل صنعت مو پرمختگ وکړي، اړ يوو چې برېښنا ورته چمتو کړو. پرته له برېښنا به ستونزمنه وي چې مور دې په دې پرمختگ وکړو. په همدې موخه اسلامي امارت د ۵۰۰ کيلو ولته برېښنا د مزي غځولو چارې گړندۍ کړې او اوسمهال يې چارې تر ډيره بشپړې شوې هم دي. په دې سره به نه يوازې د برېښنا په برخه کې د خلکو ستونزې هوارې شي، بلکې ورسره به د هېواد صنعت هم وغوړيږي. د صنعت په غوړېدو او پرمختگ سره به د هېواد اقتصادي پرمختگ هم حتمي شي.

د بغلان ولايت د دشت خواجه الوان څخه د کابل ولايت ارغندۍ ته د ۵۰۰ کيلو ولته برېښنا مزي د لېږد پروژې چارو کې ۷۵ سلنه پرمختگ شوی دی. د دې پروژې په بشپړېدو سره به له ترکمنستان څخه زر ميگاواټه برېښنا ورده او د کابل د گاونډيو ولايتونو په گډون به په ۱۲ ولايتونو کې د برېښنا د کمښت ستونزه هواره شي.

انرژي په ځانگړي ډول برېښنا د اقتصادي ودې له پاره مهم فکتور بلل کېږي. د اقتصاد هر سکتور په يوه نه يو ډول انرژۍ ته اړتيا لري. که مور غواړو انرژي توليد کړو، اړ يوو چې له طبيعي زيرمو، پرمختللي ټکنالوژۍ او بشري ځواک څخه گټه پورته کړو. دغه راز د برېښنا د اړتياوو پوره کولو له پاره کولای شو چې له نورو هېوادونو برېښنا وپېرو، ځکه هېڅ کار له برېښنا پرته سرته نه شي رسېدلی. افغانستان همدې اړتيا ته په پاملرنې سره خپل د اړتيا وړ يوه اندازه برېښنا له گاونډيو هېوادونو څخه واردوي. د ۱۴۰۲ لمریز کال د لړم په ۲۴مه د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په حضور کې د شبرغان - دشت الوان د ۵۰۰ کيلوولته مزي د پاتې چارو او همدارنگه د دشت الوان سب سټېشن د پراختيا پروژو د بشپړولو موافقتنامه لاسليک شوې. هغه مهال د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال په همدې مناسبت جوړو شوو مراسمو ته وويل، د يو هېواد د اقتصادي ودې لپاره صنعت تر ټولو مهم دی، د نړۍ هغه هېوادونه چې له جگړو راتلي او چټک اقتصادي پرمختگ يې کړی

ملي تدارکاتو کمېسيون د شاوخوا ۲.۵ ميليارد افغانو په ارزښت اته پروژې منظوري کړې

۲ صفحه

افغانستان بهرنيو هېوادونو ته د غوښې صادرات پيلوي

۲ مه صفحه

د کابل او تاشکند ترمنځ د اړيکو شاليد او اوسنی اقتصادي اړيکې

۳ مه صفحه

د اقتصادي او ټولنيزو مسايلو په برخه کې
د رياست الوزراء اقتصادي معاونيت خبري اوونيزه

ملي تدارکاتو کمپسيون د شاوخوا ۲.۵ ميليارد افغانيو په ارزښت اته پروژې منظوري کړې

تدليل، د دوو لغوه او شپږ پروژې په تدارکاتي پروسو کې د موجودو ستونزو له امله رد شوې. د يادو شپږو پروژو په اړه ټاکل شوو کمپيو ته دنده وسپارل شوه، خو د تدارکاتي پروسو د اصولو په پام کې نيولو سره يې قراردادونه و ارزوي او راپور يې د ملي تدارکاتو کمپسيون له مشرتابه سره شريک کړي. په منظور شوو او تعديل شوو پروژو کې د کندهار ولايت د دهلي بند د ساتنې او پاملرنې چارو بشپړول، د کابل طي پوهنتون د علي اباد روغتون کې د سرطاني ناروغيو د درملنې مرکز د پاتې چارو بشپړول، د کندهار ولايت په دامان ولسوالۍ او باغ پل سيمه کې د ترانسپورتي ترمينلونو جوړول، د کابل - کندهار لويې لارې د پاتې برخو بشپړول او يو شمېر نورې پروژې شاملې دي چې د اسلامي امارت له لوري تمويلېږي.

نوبتي غونډې ته چې د روان ۱۴۰۳ لمریز کال د کب مياشتې په ۲۶ مه نېټه په مرمينه ماڼۍ کې جوړه شوې وه، له اجندا سره سم ۲۹ پروژې د بحث لپاره وړاندې شوې، چې له جملې يې د اتو پروژو قراردادونه منظور، د ۱۳

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په مشرۍ ملي تدارکاتو کمپسيون د شاوخوا ۲.۵ ميليارد افغانيو په ارزښت د اتو پروژو قراردادونه منظور او د ۱۳ نورو يې تعديل کړل. د ملي تدارکاتو کمپسيون

اخبار اقتصادی هفته

افغانستان بهرنيو هېوادونو ته د غوښې صادرات پيلوي

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ سرپرست وزير عطاءالله عمري او د صنعت او سوداگرۍ وزير نورالدين عزيزي بهرنيو هېوادونو ته د غوښې د صادراتو په اړه مشورتي غونډه کړې. د کرنې وزارت د خبر له مخې، دې کتنه کې د کرنې وزير ويلي، څه باندې ۸۰ سلنه افغانان په کرنه او مالدارۍ بوخت دي، د غوښې صادرات گټور تمامېدای شي، خو چې د څارويو نسل ته زيان ونه رسېږي. عمري ويلي، لومړی بايد د څارويو د توليد او پالنې پر زياتوالي تمرکز وشي او له هغه وروسته د لوړ کيفيت صادرات تنظيم شي. دې کتنه کې د صنعت او سوداگرۍ سرپرست وزير هم ويلي، بېلابېل هېوادونه له افغانستانه د غوښې اخېستلو ته لېواله دي، چې په خبره يې، د پسونو د روزنې کچه لوړه او د صادراتو مناسب شرايط برابر شي، تر څو مالداران ښه عوايد ترلاسه کړي.

تکمیل سه پروژه بزرگ آبی در افغانستان؛ کار روی پنج بند دیگر ادامه دارد

وزارت انرژی و آب می گوید که سه پروژه بزرگ ساخت بندهای آب در کشور تکمیل شده اند. مطیع الله عابد سخن گوی این وزارت گفته که در حال حاضر پنج پروژه بزرگ دیگر نیز در حال اجرا است و انتظار می رود که در آینده نزدیک تکمیل شوند. او همچنین افزود که کار ساخت بند پاشدان هرات ۹۵ درصد پیش رفته است و بند پلتونی در پکتیا نیز تاکنون ۲۰ درصد پیشرفت داشته است. براساس اطلاعات ارایه شده این وزارت، بند شاه عروس با هزینه ۲۵۰ میلیون دالر ظرفیت آبیاری ۲۷۰۰ هکتار زمین، یک

د اقتصادي او ټولنيزو مسايلو په برخه کې
د رياست الوزراء اقتصادي معاونيت خبري اوونيزه

از این میان ۴۵ میلیون دالر آن را صادرات و ۳۸۵ میلیون دالر آن واردات است. « قزاقستان که از جمله کشورهای دارای اقتصاد قوی در آسیای مرکزی شناخته می‌شود، پس از روی کار آمدن دوباره امارت اسلامی، روابط بازرگانی و اقتصادی اش را با افغانستان افزایش داده است.

مبادلات تجاری افغانستان و قزاقستان در ۱۱ ماه به بیش از ۴۳۰ میلیون دالر رسید

وزارت صنعت و تجارت آمار می‌دهد که در یازده ماه سال ۱۴۰۳ به ارزش بیش از ۴۳۰ میلیون دالر میان افغانستان و قزاقستان دادوستد شده است. آخذنژاده عبدالسلام جواد سخن‌گوی وزارت صنعت و تجارت در این باره گفته است که ۴۵ میلیون دالر رقم یادشده را صادرات تشکیل می‌دهد. سخن‌گوی وزارت صنعت و تجارت افزود: «تجارت افغانستان با کشور قزاقستان در ۱۱ ماه سال ۱۴۰۳ به ارزش ۴۳۰ میلیون دالر بوده که

به کشورهای اتریش، اردن، اسپانیا، امارات متحده عربی، اندونزی، انگلستان، امریکا، افریقای جنوبی، آلمان، چین، هند و سایر کشورها انجام شده که ارزش مجموعی آن به ۲۹۵ میلیون دالر می‌رسد. « اتاق تجارت و سرمایه‌گذاری، با اشاره به اهمیت انتقالات از طریق دهلیزهای هوایی، بر کاهش هزینه‌ها در راستای افزایش صادرات افغانستان تأکید دارد.

۲۹۵ میلیون دالر؛ حجم تجارت افغانستان از طریق دهلیزهای هوایی در یک سال

وزارت صنعت و تجارت می‌گوید که در سال جاری، از طریق دهلیزهای هوایی افغانستان، به ارزش ۲۹۵ میلیون دالر با کشورهای جهان داد و ستد صورت گرفته است. آخذنژاده عبدالسلام جواد سخن‌گوی این وزارت، می‌افزاید که از این مقدار، ۱۲۸ میلیون دالر آن را صادرات تشکیل

د کابل او تاشکند ترمنځ د اړیکو شالید او اوسنی اقتصادي اړیکې

لیکوال: م. عبدالله عزام

سیاسي ادرس له رامنځته کېدو سره سم ازبکستان یو ځل بیا له امارت سره اړیکې پالل پیل کړل. د ازبکستان د ولسمشر خانګړي استازي به وخت نا وخت په قطر کې د اسلامي امارت د سیاسي دفتر له مسوولینو سره کتل او د سیاسي دفتر د رهبري ګروپو به هم ځینې وخت دغه هېواد ته سفرونه کول.

د کابل تر فتحې وروسته ازبکستان یو له هغو هېوادونو دی چې د اسلامي امارت سفیر یې ومانه، له نوي نظام سره یې په بېلابېلو مجالاتو په ځانګړي ډول اقتصادي مسائلو

په اند د تاشکند مخالفین لکه قاري طاهر جان یلداش، جمعه نمګاني او یوشمېر نورو ازبکانو ګڼې د اسلامي امارت په لیکو کې ځای درلود او ازبکستان ترې ګواښ محسوساوه. د عکس العمل په توګه ازبکستان هغه مهال له افغانستان سره خپله یوازینی د حیرتان بندر لاره د هر ډول تګ راتګ او سوداګرۍ پر مخ وټرله.

پر افغانستان د امریکا تر یرغل وروسته ازبکستان له اسلامي امارت سره اړیکې سرې او پیکه کړې، خو د روانې پېړۍ په دویمه لسیزه کې په قطر کې د اسلامي امارت د

په ۹۰یمه لسیزه کې واک ته د اسلامي امارت له رسېدو راهیسې د ازبکستان او امارت ترمنځ اړیکو بېلابېل پړاونه وهلي دي. د نړۍ د نورو هېوادونو په څېر د افغانستان او ازبکستان تر منځ اړیکې هم د سیاسي تحولاتو له امله وخت نا وخت اغېزمنې او له منفي او مثبتو مرحلو تېرې شوې دي. کابل او تاشکند اوسمهال تر بل هر وخت د سیاسي اړیکو ترڅنګ په اقتصادي برخه کې ښې اړیکې لري. د اسلامي امارت د لومړنۍ واکمنۍ پرمهال ازبکستان ځکه څه نا څه خوادې او ګیله‌من و چې د دوی

ماركېټ ورته ميسر وي.

۵- اسلامي امارت پلان لري چې له حيرتان څخه تر هرات او له هغه ځايه د كندهار تر سپين بولدك پورې د اوسپنې پټلۍ شبكه وغځوي، څو منځنۍ اسيا له جنوبي اسيا سره وصل او په عين حال كې ازبېكستان، تركمنستان، ايران او پاكستان هم يو له بل سره ونښلوي. د لومړنيو څېړنو له مخې، د اوسپنې پټلۍ دا مسير د افغان-ترانس اوسپنې پټلۍ شبكې په پرتله چې له حيرتان څخه پيل، له مركزي ولايتونو څخه په تيريدو د پكتيا په څرلاڅۍ كې له پاكستان سره وصلېږي؛ هم كم مصرفه او هم يې مسير لنډ دی. افغان-ترانس په خپل مسير كې له غرونو په تېرېدو لسگونو كيلومترو ټولونو ته اړتيا لري چې لگښت زيات او پلي كول يې ډېر وخت اخلي. په داسې حال كې چې له شمالي ولايتونو تېرېدونكې د اوسپنې پټلۍ دا نوى مسير له هوارو ځمكو تېرېږي.

د اوسپنې پټلۍ د دغه نوي مسير د هرات-كندهار فاز د سروې او ډيزاين چارې د فبروري په مياشت كې د اسلامي امارت له لوري پيل شوې. ازبېكستان ته د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال په وروستي سفر كې ازبېك لوري ژمنه وكړه چې له حيرتان تر هرات پورې د

د يادونې وړ ده چې د دې پروژې اړوند ټول اسناد د افغانستان له لوري بشپړ او له ازبېك لوري سره د نظر اخیستنې په موخه شريك شوي دي.

۳- د افغانستان او ازبېكستان ترمنځ سوداگري د پخوا په پرتله اوسمهال زياته شوې ده او دا د دواړو هېوادونو تر منځ د بڼې همغږۍ او همكارۍ پايله ده. په دې سفر كې د نورو موضوعاتو ترڅنگ د دواړو هېوادونو تر منځ د غير متوازن سوداگريز بېلانس په اړه هم خبرې وشوې. له ازبېك لوري وغوښتل شول چې د افغان کرنيزو او صنعتي محصولاتو اخیستل زيات كړي، څو په دې سره په سوداگريز بېلانس كې نسبي توازن رامنځته شي. ازبېك لوري ومنله او زياته يې كړه چې د ازبېكستان او افغانستان تر منځ به د ترجيحي اقلامو د توافقنامې له لاسليكېدو سره نسبي بېلانس ته ورسېږو.

د ترجيحي اقلامو توافقنامه د افغانستان له لوري تر كار لاندې ده او تمه ده چې ژر به بشپړه شي.

۴- د دواړو هېوادونو د مسوولينو ترمنځ په ليدنو كتنو كې ټينگار وشو چې د افغانستان په خاوره كې هم بايد د ترمذ په څېر مشترك بازار رامنځته شي، څو د دواړو هېوادونو توليداتو او محصولاتو ته مشتريان اسانه لاسرسۍ ولري او

كې خپلو اړيكو ته لا پراختيا ورکړه او د دواړو هېوادونو تر منځ په لوړه کچه سفرونه ترسره شول.

د ۲۰۲۴ کال د اگست په اوولسمه د ازبېکستان لومړی وزیر بناغلی عبدالله عارف اوف د کابینې له یوشمېر وزیرانو او تخنیکي ټیمونو سره کابل ته راغی. نوموړي د اسلامي امارت له لوړ رتبه مسوولينو سره پر سياسي او اقتصادي مسايلو خبرې وکړې او یولړ تفاهمنامې لاسليک شوې. د همدې سفر په تعقيب او د ازبېکستان د لومړي وزير په رسمي بلنه د اسلامي امارت د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال ملا عبدالغني برادر اخوند په مشرۍ لوړ رتبه پلاوي چې په تركيب كې يې يو شمير وزيران هم موجود

وو، د فبروري مياشتې په ۲۲مه نېټه ازبېکستان ته دوه ورځنی سفر وکړ او پر مهمو اقتصادي مسايلو يې بحثونه درلودل. دا سفر د اسلامي امارت د مسوولينو د نورو ټولو سفرونو په پرتله ځکه د اهميت وړ و چې د اسلامي امارت پلاوی په رسمي مجالسو کې له خپل رسمي بيرغ سره راڅرگند او د کوربه هېواد له لوري د رسمي استازو په توگه تعامل ورسره وشو. د دغه سفر ځينې مهم موضوعات په لاندې ډول دي:

۱- دا چې افغانستان د معادنو له کافي ذخایرو برخمن او داسې نادر عناصر لري چې د معاصر پرمختللي صنعت اساس تشکیلوي، ځکه د سیمې او نړۍ سترگې پرې ځنې دي. ازبېکستان هم د افغانستان په معدنونو په ځانگړي ډول د اوسپنې برخه کې پانگونې ته لیوالتیا وښوده او په دې برخه کې د اسلامي امارت له لوري د هر ډول همکارۍ ډاډ ورکړل شو.

۲- دا چې افغانستان د برېښنا پېر او ازبېکستان يې پلور ته اړتیا لري، له ازبېکستانه د ۵۰۰ كيلو ولټ برېښنا مزي د غځولو پروژې پر عملي پيل او ژر بشپړېدو دواړو لوريو ټينگار درلود. ازبېك لوري ژمنه وكړه چې د قرارداد له لاسليك سره سم به يې په لسو ورځو كې عملي كار پيل كړي.

د اقتصادي او ټولنيزو مسايلو په برخه کې
د رياست الوزراء اقتصادي معاونيت خبري اوونيزه

کې د ازبیکستان د پانګونې تمایلاتو ته په کتو ښایي تاشکند د ټوکر صنعت لپاره د خامو موادو د تهیه کولو په موخه په دې ځمکو پښه او یا هنجه وکړي. د یادو کرنیزو محصولاتو کښت په افغانستان کې د کوکنارو د ښه بدیل په توګه د خلکو پام ځانته اړولی او ازبیک سوداګر یې هم په پراخه کچه پېرې. د معلوماتو له مخې، ازبیکستان هنجه د خپلې ځانګړې استفادې لپاره پروسس کوي او هم په هند کې ستر مارکېټ ورته لري.

د افغانستان او ازبیکستان تر منځ اوسنیو سوداګریزو او اقتصادي اړیکو ته په کتو تمه کېږي چې دغه دوه ګاونډي هېوادونه به له یو بل سره د دیني، کلتوري او ژبنيو مشترکاتو درلودلو له امله خپلې اقتصادي اړیکې نورې هم پراخ کړي او له دې پرته به په نورو بېلابېلو مجالاتو کې هم همکاريو ته لار پرانیزي.

پاکستان د مسیرونو په پرتله هم لنډه او اقتصادي ده چې د سوداګرۍ حجم به ورسره زیات شي. د پاکستان او ایران له لارې له چین د افغان سوداګرو مالونه لږ تر لږه په ۴۰ ورځو کې را رسېږي، خو په دې مسیر به له ۱۲ تر ۱۵ ورځو وخت ونیسي او لګښتونه به یې له ۱۵ څخه تر ۲۰ سلنې را ټیټ شي. د افغانستان له پاره د یادې پروژې اهمیت ته په کتو، ویلی شو چې دغه پروژه د یاد سفر له تر ټولو مهمو مطرح شویو موضوعاتو څخه وه.

۶- ازبیک لوري په افغانستان کې د کرنې په برخه کې د پانګونې په موخه د ځمکو تقاضا وکړه. دا چې د افغانستان شمال د کرنې له پاره پراخې او مناسبې ځمکې لري او د قوش ټیپې اوبه پرې سپرې دي، افغان لوري د پانګې د جلب او د اقتصادي اړیکو د پراختیا لپاره د ځمکې د ورکړې په اړه خپل چمتووالی وښود. دا چې ازبیکستان به له دې ځمکو څخه د کوم زراعتي محصول د تر لاسه کولو لپاره استفاده وکړي، وروسته به معلومه شي؛ خو د کرنې په برخه

غځېدونکي فاز د سروې لپاره به خپل تخنیکي ټیم په لنډ وخت کې افغانستان ته راولېږي او په خپلو لګښتونو به یې چارې پیل کړي.

افغانستان د وارداتو او صادراتو په برخه کې تر ډېره د پاکستان او ایران پر لارو متکي دی او له چین ډېری سوداګریز توکي د همدې هېوادونو د سمندري لارو په واسطه صادر او واردوي. ځینې ګاونډیان د افغانستان له دې اړتیا د سیاسي وسیلې په توګه استفاده کوي. د افغانستان د کرنیزو محصولاتو د رسېدو پر مهال په یوه او بله بهانه لارې ترې چې له امله یې هر کال افغان بزګران لسګونه میلیونه ډالر زیان ویني. د اوسپنې پټلۍ یاده پروژه د هغې سلسلې کړۍ ده چې افغانستان یې په وسیله د ازبیکستان او قرغېزستان له لارې له چین او روسیې سره د وصلېدو پلان لري او په اړه یې له یادو هېوادونو سره خبرې اترې جریان لري. دا پروژه نه یوازې دا چې پر ګاونډیو د افغانستان اتکاء راکموي، بلکې د ایران او

پلورل	پېرل	پولي واحد	اندازه
₹ ۸۱۲	₹ ۸۱۱	هندي کلداری	۱۰۰۰
₹ ۹۱,۳۳	₹ ۹۱,۲۰	انګلیسي پونډ	۱
₹ ۱۸,۸۳	₹ ۱۸,۸۰	سعودي ريال	۱
₹ ۱۹,۲۲	₹ ۱۹,۲۰	اماراتي درهم	۱
₹ ۹,۷۵	₹ ۹,۷۴	چيني ين	۱

پلورل	پېرل	پولي واحد	اندازه
₹ ۷۰,۶۰	₹ ۷۰,۵۰	امريکايي ډالر	۱
₹ ۲۴۲	₹ ۲۴۲	پاکستاني کلداری	۱۰۰۰
₹ ۱,۲۸	₹ ۱,۲۸	ایراني تومن	۱۰۰۰
₹ ۷۶,۸۰	₹ ۷۶,۷۰	اروپايي يورو	۱
₹ ۰,۸۳	₹ ۰,۸۲	روسي روبل	۱

د بهرنیو اسعارو بیې

د کابل په شهزاده سرانی کې د افغانۍ
پر وړاندې د بهرنیو اسعارو د نن ورځې بیې

